



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

# **Valerii Andreae Desselii Erotemata Ivris Canonici**

**Andreas, Valerius**

**Francofurti & Lipsiae, 1720**

XIX. De Divortiis.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63277](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63277)

Testes ipfimet ac personaliter coram  
iudice compareant necesse est, & de im-  
pedimento testimonium dicant, non et-  
iam per litteras. Testes autem recipiun- *c. 2. b. t.*  
tur etiam parentes, fratres, cognati utri-  
usque sexus, maxime quando agitur de  
consanguinitate; quamvis alias regulari-  
ter improbatum fit domesticum testimo-  
nium: idque ideo, quia tales omnium *d. c. 31. b. t.*  
optime nosse praesumuntur consanguini-  
tatem & affinitatem suam, cum unus-  
quisque suam genealogiam ex recitatione  
majorum scire laboret.

De Divortiis.

TIT. XIX.

Quid est divortium & quotuplex?

Divortium est legitima mariti & uxoris  
apud competentem iudicem facta  
separatio. Dictum vel a diversitate men-  
tionum, quia in diversas partes eunt, qui di-  
strahunt matrimonium; vel potius a Di- *c. 2. D. cod.*  
vertendo, seu Divortendo. Divortium  
autem bifariam accipitur, vel pro direm-  
ptione ipsius matrimonii quoad vincu-  
lum, quae proprie Divortium dicitur; vel  
pro separatione quoad thorum.

2. *Matrimonium semel legitime contractum potestne aliquando dissolvi quoad vinculum?*

Jure quidem civili quasdam ob causas vere dirimi potuit, etiam quoad vinculum: at Jure Pontificio matrimonium legitimum, utroque conjugum vivente non potest ullo modo quoad vinculum dissolvi, juxta illud Matth. 19. 6. 9. 10. 11. *Quos Deus conjunxit, homo non separabit* & ne quidem licet alter conjugum in d. *cod. tit. C. De repud. c. 1. & 7. h. t.* dat forte in hæresin, vel infidelitatem, vel propter adulterium; quamvis hæretici hodie plerique contrariam sententiam amplectantur.

(Matrimonium etiam quoad vinculum non potest dissolvi ob adulterium (vel etiam malitiosam desertionem & pertinacem debiti conjugalis denegationem) auctoritate judicis Ecclesiastici, legitime adhibito modo, dissolvi posse rectior est sententia quia hoc modo ab altera parte vinculum conjugale nefarie dirumpitur: adeoque & improbens pars ab illa liberanda erit. Vid. Matth. 19. 6. 1. Cor. 6. 16. Add. Johan. Gerhard. loc. d. conjug. num. 564. & seqq. & de desertione num. 16. Add. Johan. Gerhard. loc. d. conjug. num. 564. & seqq. & de desertione num. 623. nec non conjugalis debiti denegatione num. 630. Cæterum hæresis vel etiam infidelitas, in quam alter conjux incidit, non est sufficiens causa divortii, ne quidem quoad thorum & mensam. Vid. 1. Cor. 7. 12. 13. cum non obstat ipsi matrimonii vinculo. Vid. Joh. Gerhard. d. l. num. 390. & seqq. it. 665. 667.)

Quid si inter eos sit contractum matrimonium, inter quos alias ob aliquod impedimentum consanguinitatis vel adfinitatis matrimonium est prohibitum sub lege annullationis?

Matrimonium hujusmodi etiam jure Pontificio dirimi & dissolvi poterit. Non tamen propria auctoritate contrahentium, *c. 3. h. t.* etiam si impedimentum parentelæ inter eos esset notorium, sed tantum auctoritate judicis Ecclesiastici, vel saltem ex officio Ordinarii. Quia licet tale matrimonium sit ipso jure nullum & proinde de jure dissolvi non debeat, attamen uti *c. ult. h. t.* de facto contractum fuit, ita & de facto distrahi ac dissolvi jure Pontificio potest.

4. Quid si pagani in gradu prohibito juncti, ad fidem Christianam convertantur?

Non quidem dirimetur eo casu matrimonium, nec separabuntur conjuges, ne quidem quoad thorum; verum si plures uxores habuerit paganus, is ad fidem conversus adhærebit primæ suæ *c. 8. cod.* uxori.

(Conh. Johann. Gerhard. p. m. d. l. num. 226.)

X 5

3. Quid

5. *Quid si altero infidelium ad fidem  
verso, alter in infidelitate sua per-  
veret?*

Hoc casu dirimi matrimonium pos-  
& fidelis aliam ducere, si utique infidelis  
nolit cohabitare fideli, nec possit cum  
manere conjunctus sine blasphemia de-  
i nominis. Ubi nota insigne discrimen  
inter matrimonium infidelium & fide-  
um inter se, quia inter fideles semel  
legitime contractum nullo modo potest di-  
mi: at dirimi potest inter infideles, quia  
inter hos verum quidem existit matrimo-  
nium, non tamen fuit ratum, quia non  
fuit in fide Ecclesie Catholice cele-  
bratum. Inter fideles autem & verum  
est matrimonium, & ratum, & Sacramen-  
tum fidei, quod semel admissum, nun-  
quam amittitur.

*d. c. 7. c. 8.  
d. c. 7. vers.  
nam et si.*

(Neque hoc casu infidelem conjugem repugnat  
fidei licet, quia infidelitas non repugnet essen-  
tialibus matrimonii sicut adulterium. Vid. 1. Cor. 7.  
v. 12. 13. Add. *Matth. c. 19. v. 6. 9. Matth. c. 5. v. 31.*  
Leg. Joh. Gerh. d. l. n. 665. & 666.

6. *Matrimonio legitime contracto & con-  
summato, quibus ex causis divorcium sus-  
cipi potest, quoad iborum?*

Duo hoc Tit. proponuntur: videlicet  
si alter conjugum labatur in haeresim re-

infidelitatem & molestus sit alteri fide-  
permanenti ; poterit hic a iudice Ec-  
clesiastico impetrare , ut quoad thorum  
a conjugē separaretur. Sic & separatio fit  
propter adulterium , nisi uterque pari vi-  
tio laboret, quia paria delicta mutua com-  
pensatione tolluntur. Item iusta quo-  
que causa est divortii, si alter in alterum  
saviat nimium, si alter alterum impellat  
ad peccatum mortale.

*c.2. &c. De  
illa 6. b. t.  
c. 4. & 3.  
eod. c. pen.  
& ult. inf.  
De adult.  
d. c. 7. vers.  
si enim al-  
ter.*

De donatione inter virum & uxorem :  
& de dote post divortium resti-  
tuenda.

TIT. XX.

Divortium sequitur repetitio dotis tan-  
quam causa incidens, si ex licita causa  
fuerit facta separatio & divortium so-  
lemniter celebratum.

*c. 1. 151.  
b. t.*

1. Quid est Dos?

1. Pro one-

Est donatio, quæ ab uxore, aut alio,  
uxoris nomine, fit marito, ad susti-  
nenda onera matrimonii. Quæ pro-  
pterea matrimonio constante repeti non  
potest, nisi maritus labatur facultati-  
bus.

*rib. l. 20. 29.  
C. De iure  
d. l. Si con-  
stante 24.  
De soluto  
matrim.*

2. Quid